

Vejle kan spare 318 mio. kr.

En klassisk konflikt mellem stat og kommuner er sidstnævntes hyppige klager over mangel på penge til et specifikt område og statens svar, at bloktilskuddet netop blev forhøjet for at imødekomme dette behov. Det forhøjede tilskud er bare brugt til noget andet – eller i hvert fald ikke fuldt ud til det, det blev givet til.

I princippet burde kommunerne kun have bloktilskud – udregnet efter det samlede behov, der opgøres for den enkelte kommune i forhold til et landsgennemsnit. Når staten giver ekstra begrundet i specifikke behov – eller krav fra Folketinget om også at betale for ydelser, der ikke hidtil har været kommunale, har kommunalpolitikere ansvar for, at pengene når til dem, der har behovet. Lokalt kan behov for plejehjemspladser f.eks. vokse uventet meget, børnetallet stige mere end andre steder med tilhørende behov for pasning og skoler, osv. Det er stadig de lokale politikeres ansvar at behovene dækkes. Alternativet ville være statsstyring af kommunerne helt ned i detaljer.

Det kommunale selvstyre står kun for skud, når staten i detaljer pålægger kommunerne at bruge tilskuddene på en nøje angivet måde. I sådanne tilfælde afskæres kommunerne fra at tage hensyn til lokale behov, der ikke nødvendigvis er de samme, som når de opgøres som et gennemsnit af alle landets kommuner.

I en ny analyse fra tænketanken Cepos peges på manglende sammenhæng mellem kommuners udgifter og de objektive udgiftsbehov, som er beregnet af Indenrigs- og Socialministeriet. To kommuner med identiske udgiftsbehov kan udmærket have vidt forskellige udgifter på samme område. De behøver ikke at sammenligne med, hvordan andre kommuner bruger deres penge. Og det gør de da heller ikke. Ikke ret tit og ikke ret gerne.

Ifølge analysen kunne f.eks. Vejle kommune spare 318 mio. kr., hvis serviceudgifterne svarede til den billigste kommunes niveau. Selv om det ”kun” er et fald i serviceudgifterne på 6 %, bliver det alligevel 3.032 kr. pr. indbygger! Når nu Vejle bruger så mange flere penge på sammenlignelige områder, er Vejles borgere sikkert også meget mere tilfredse. Eller er de? En meningsmåling, foretaget for CEPOS af Catinet, viser, at borgerne i kommuner med høje udgifter ikke er mere tilfredse med det offentlige serviceniveau, end borgere er i kommuner med lavere udgifter.

Det er, som om man lever i en osteklokke. Omverdenen eksisterer økonomisk set ikke. Viden om andres erfaringer bruges næsten ikke. Menigmand kan med god ret spørge sig, hvordan f.eks. en borgmester kan vide, om byrådet og dets embedsværk bruger de arbejdsredskaber, der i private virksomheder er en forudsætning for at overleve.